TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. balandžio 23 d.*

Byloje C-533/07

dėl *Oberster Gerichtshof* (Austrija) 2007 m. lapkričio 13 d. Nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2007 m. lapkričio 29 d., pagal EB 68 ir EB 234 straipsnius pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Falco Privatstiftung,

Thomas Rabitsch

prieš

Gisela Weller-Lindhorst,

* Proceso kalba: vokiečių.

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts (pranešėjas), teisėjai T. von Danwitz, E. Juhász, G. Arestis ir J. Malenovský,

generalinė advokatė V. Trstenjak,
posėdžio sekretorė C. Strömholm, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2008 m. lapkričio 20 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Falco Privatstiftung* ir M. Rabitsch, atstovaujamų *Rechtsanwalt* M. Walter,

— Weller-Lindhorst, atstovaujamos *Rechtsanwalt* T. Wallentin,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos J. Kemper ir M. Lumma,

— Italijos vyriausybės, atstovaujamos I. M. Braguglia, padedamo *avvocato dello Stato* W. Ferrante,

— Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos C. Gibbs,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos A.-M. Rouchau-Joët ir S. Grünheid,

susipažinęs su 2009 m. sausio 27 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42) 5 straipsnio 1 punkto a papunkčio ir b papunkčio antros įtraukos išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp Vienoje (Austrija) įsteigto fondo *Falco Privatstiftung* bei Vienoje (Austrija) gyvenančio T. Rabitsch ir Miunchene (Vokietija) gyvenančios G. Weller-Lindhorst dėl, pirma, sutarties, pagal kurią ieškovai pagrindinėje byloje leido atsakovei pagrindinėje byloje platinti koncerto vaizdo įrašus Austrijoje, Vokietijoje ir Šveicarijoje, vykdymo ir, antra, minėto koncerto garso įrašų platinimo nesant jokio sutartinio pagrindo.

Teisinis pagrindas

Briuselio konvencija

3 Pagal 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvencijos dėl jurisdikcijos ir sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 299, 1972, p. 32) su pakeitimais, padarytais 1989 m. gegužės 26 d. Konvencija dėl Ispanijos Karalystės ir Portugalijos Respublikos prisijungimo (OL L 285, p. 1), (toliau – Briuselio konvencija) 5 straipsnio 1 punktą:

„Susitariančiojoje Valstybėje nuolat gyvenančiam asmeniui byla kitoje Susitariančiojoje Valstybėje gali būti keliama:

1) dėl dalykų, susijusių su sutartimi – atitinkamos prievolės vykdymo vietos teismuose; <…>“

Reglamentas Nr. 44/2001

4 Reglamento Nr. 44/2001 2 konstatuojamojoje dalyje sakoma:

„Tam tikri skirtumai tarp jurisdikciją ir teismo sprendimų pripažinimą reglamentuojančių nacionalinių taisyklių trukdo patikimai veikti vidaus rinkai. Nuostatos dėl jurisdikcijos kolizinių normų civilinėse ir komercinėse bylose suvienodinimo ir

formalumų supaprastinimo, siekiant užtikrinti greitą ir paprastą teismo priimtų sprendimų valstybėse narėse, kurios privalo laikytis <…> reglamento, pripažinimą ir vykdymą, yra labai svarbios.“

5 Pagal Reglamento Nr. 44/2001 11 konstatuojamąją dalį:

„Jurisdikcijos taisyklės turi būti ypač nuspėjamos ir pagrįstos principu, pagal kurį jurisdikcija paprastai priklauso nuo atsakovo gyvenamosios vietos, ir šiuo pagrindu jurisdikcija turi būti visada prieinama, išskyrus keletą aiškiai nustatytų situacijų, kuriuose bylinėjimosi objektas arba šalių autonomija pateisinama kaip kitokia susijusi aplinkybė. <…>“

6 Reglamento Nr. 44/2001 12 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„Jurisdikcija turėtų būti nustatoma ne tik pagal atsakovo gyvenamąją vietą, bet ir pagal kitą alternatyvų jurisdikcijos pagrindą, atsižvelgiant į glaudų ryšį tarp teismo ir bylos arba siekiant padėti tinkamai vykdyti teisingumą.“

7 Reglamento Nr. 44/2001 19 konstatuojamojoje dalyje numatyta:

„Reikėtų užtikrinti Briuselio konvencijos ir <…> reglamento tęstinumą ir tuo tikslu nustatyti pereinamąsias nuostatas. Tęstinumą taip pat turi užtikrinti Europos Bendrijų Teisingumo Teismas, aiškindamas Briuselio konvenciją <…>.“

8 Jurisdikcijos taisyklės Reglamente Nr. 44/2001 įtvirtintos jo II skyriuje esančiuose 2–31 straipsniuose.

9 Reglamento Nr. 44/2001 II skyriaus 1 skirsnio „Bendrosios nuostatos“ 2 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Pagal šį reglamentą valstybėje narėje nuolat gyvenantiems asmenims, neatsižvelgiant į jų pilietybę, bylos turi būti keliamos tos valstybės narės teismuose.“

10 Reglamento Nr. 44/2001 to paties skirsnio 3 straipsnio 1 dalyje sakoma:

„Valstybėje narėje nuolat gyvenantiems asmenims bylos gali būti keliamos kitos valstybės narės teismuose tik pagal šio skyriaus 2–7 skirsniuose nustatytas taisykles.“

11 Pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnį, kuris yra šio reglamento II skyriaus 2 skirsnyje „Speciali jurisdikcija“:

„Valstybėje narėje nuolat gyvenančiam asmeniui kitoje valstybėje narėje byla dėl:

1) a) sutarties gali būti iškelta atitinkamos prievolės vykdymo vietos teismuose;

b) pagal šią nuostatą ir jeigu nesusitariama kitaip, atitinkamos prievolės vykdymo vieta yra:

— parduodant prekes – valstybėje narėje, į kurią prekės buvo arba turėtų būti pristatytos pagal sutartį,

— teikiant paslaugas – valstybėje narėje, kurioje paslaugos buvo arba turėtų būti suteiktos pagal sutartį;

c) a papunktis taikomas tuomet, kai netaikomas b papunktis;

<…>

3) civilinės teisės pažeidimų, delikto arba kvazidelikto gali būti iškelta vietos, kurioje įvyko žalą sukėlęs įvykis ar jis gali įvykti;

<…>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

12 Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad ieškovai pagrindinėje byloje prašo priteisti licencijos mokestį, remdamiesi iš dalies žinomais koncerto vaizdo įrašų pardavimais. Ieškovai taip pat prašo, kad atsakovei būtų nurodyta apskaičiuoti visus vaizdo ir garso įrašų pardavimus ir sumokėti iš to išplaukiantį papildomą mokestį. Savo reikalavimams pagrįsti vaizdo įrašų pardavimų atveju ieškovai remiasi juos su kontrahentu saistančios sutarties sąlygomis, o garso įrašų pardavimų atveju – jų autorių teisių pažeidimu, nesant atitinkamo sutartinio pagrindo.

13 Nagrinėdamas ginčą pirmąja instancija, *Handelsgericht Wien* (Vienos komercinių bylų teismas), į kurį kreipėsi ieškovai pagrindinėje byloje, pripažino savo jurisdikciją priimti sprendimą dėl šių reikalavimų pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą. Jo nuomone, dėl glaudžios pateiktų reikalavimų sąsajos jo jurisdikcija apima ir remiantis nagrinėjama sutartimi mokėtiną licencijos mokestį, susijusį su vaizdo įrašais; atsakovė pagrindinėje byloje tai ginčijo.

14 Apeliacinėje instancijoje *Oberlandesgericht Wien* (Vienos aukštesnysis apygardos teismas) nusprendė, kad Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktas reikalavimams pagal sutartį netaikomas kaip ir šio reglamento 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antra įtrauka, nes aptariama sutartis nėra paslaugų teikimo sutartis šios nuostatos prasme.

15 *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis Teismas), kuriame pareikštas kasacinis skundas vien dėl reikalavimų, susijusių su vaizdo įrašų platinimu, nurodo, kad sąvoka „paslaugų teikimas“ Reglamente Nr. 44/2001 neapibrėžta. Remdamasis Teisingumo Teismo praktika laisvės teikti paslaugas srityje ir tam tikromis direktyvomis pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) srityje, kur pirmenybė teikiama plačiai paslaugų sąvokos reikšmei, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kelia klausimą, ar sutartis, kuria intelektinės nuosavybės teisės turėtojas suteikia kontrahentui teisę

naudotis šia teise už atlyginimą, turi būti laikoma „paslaugų teikimo“ sutartimi Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antros įtraukos prasme. Jei taip, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas dėl tokios paslaugos teikimo vietos ir dėl jurisdikciją turinčio teismo galimybės priimti sprendimą taip pat dėl licencijos mokesčio už aptariamų autoriaus teisių naudojimą kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje.

16 Tuo atveju, jei teismo jurisdikcija nebūtų pagrįsta Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antra įtrauka, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad pagal minėto reglamento 5 straipsnio 1 punkto c papunktį reikėtų taikyti šio straipsnio 1 dalies a papunktyje įtvirtintą taisyklę. Tačiau, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, vadovaujantis 1976 m. spalio 6 d. Sprendimu *De Bloos* (14/76, Rink. p. 1497), taikant šio reglamento 5 straipsnio 1 dalies a papunktį lemiamas veiksnys yra ginčijamos prievolės vykdymo vieta, kuri, remiantis 1976 m. spalio 6 d. Sprendimu *Industrie Tessili Italiana Como* (12/76, Rink. p. 1473), turėtų būti nustatyta pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamai sutarčiai taikytiną teisę.

17 Atsižvelgdamas į šiuos argumentus, *Oberster Gerichtshof* nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar sutartis, kuria tam tikros intelektinės nuosavybės teisės turėtojas suteikia savo kontrahentui teisę naudotis šia teise (licencijos sutartis), yra sutartis dėl „paslaugų teikimo“ <…> Reglamento Nr. 44/2001 <…> 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio prasme?

2. Teigiamo atsakymo į pirmąjį klausimą atveju:

   a) ar paslauga suteikiama bet kokioje vietoje valstybėje narėje, kurioje pagal sutartį leidžiama naudotis teise ir ja faktiškai pasinaudojama;

   b) ar vis dėlto paslauga suteikiama licencijos davėjo gyvenamojoje arba pagrindinės administracijos vietoje;

   c) ar teigiamo atsakymo į antrojo klausimo a punktą arba į antrojo klausimo b punktą atveju kompetentingas teismas taip pat gali priimti sprendimą dėl licencijos mokesčio už naudojimąsi teise kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje?

3. Neigiamo atsakymo į pirmąjį klausimą arba antrojo klausimo a punktą ir antrojo klausimo b punktą atveju: ar kompetencija dėl licencijos mokesčio mokėjimo, remiantis (Reglamento Nr. 44/2001) 5 straipsnio 1 punkto a ir c papunkčiais, turi būti ir toliau vertinama pagal principus, išplaukiančius iš Teisingumo Teismo praktikos dėl <…> Briuselio konvencijos <…> 5 straipsnio 1 punkto?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

18 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar sutartis, kuria intelektinės nuosavybės teisės turėtojas suteikia savo kontrahentui teisę ja naudotis už atlyginimą, yra paslaugų teikimo sutartis Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antros įtraukos prasme.

19 Pirmiausia reikia pažymėti, kad remiantis vien Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antros įtraukos tekstu neįmanoma atsakyti į pateiktą klausimą, nes šia nuostata neapibrėžiama paslaugų teikimo sutarties sąvoka.

20 Todėl Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antrą įtrauką reikia aiškinti atsižvelgiant į šio reglamento rengimo istoriją, juo siekiamus tikslus ir struktūrą (šiuo klausimu žr. 2006 m. liepos 13 d. Sprendimo *Reisch Montage*, C-103/05, Rink. p. I-6827, 29 punktą; 2006 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *ASML*, C-283/05, Rink. p. I-12041, 16 ir 22 punktus ir 2007 m. gegužės 3 d. Sprendimo *Color Drack*, C-386/05, Rink. p. I-3699, 18 punktą).

21 Šiuo atžvilgiu iš Reglamento Nr. 44/2001 2 ir 11 konstatuojamųjų dalių matyti, kad juo siekiama jurisdikcijos taisyklėmis, kurios turi būti ypač nuspėjamos, suvienodinti nuostatas dėl jurisdikcijos kolizinių normų civilinėse ir komercinėse bylose.

22 Taip Reglamentu Nr. 44/2001 siekiama teisinio saugumo tikslo – sustiprinti Europos bendrijoje įsisteigusių asmenų teisinę apsaugą, sudarant sąlygas ir ieškovui lengvai nustatyti teismą, kuriame jis galėtų iškelti bylą, ir atsakovui numatyti teismą, kuriame jam gali būti iškelta byla (žr. minėtų sprendimų *Reisch Montage* 24 bei 25 punktus ir *Color Drack* 20 punktą).

23 Reglamentu Nr. 44/2001 nustatytos jurisdikcijos taisyklės šiuo atžvilgiu yra paremtos šio reglamento 2 straipsnyje įtvirtintu atsakovo nuolatinės gyvenamosios vietos teismo principu, kurį papildo specialiosios jurisdikcijos taisyklės (žr. minėtų sprendimų *Reisch Montage* 24 bei 25 punktus ir *Color Drack* 20 punktą).

24 Taigi taisyklę, kad bylos asmenims turi būti keliamos jų nuolatinės gyvenamosios vietos teisme, papildo 5 straipsnio 1 punkte numatyta specialiosios jurisdikcijos taisyklė sutartinių prievolių srityje. Pastaroji taisyklė, įgyvendinanti artimumo siekį, pagrįsta glaudaus sutarties ir sprendimą turinčio priimti teismo ryšio buvimu.

25 Taikant šią specialiosios jurisdikcijos taisyklę byla atsakovui gali būti iškelta taip pat vietos, kur prievolė, kuria grindžiamas ieškinys, buvo ar turi būti įvykdyta, teisme, preziumuojant, kad šis teismas glaudžiai susijęs su sutartimi.

26 Siekiant sustiprinti pagrindinį Reglamente Nr. 44/2001 įtvirtintomis jurisdikcijos taisyklėmis siekiamą teisinio saugumo tikslą, paslaugų teikimo sutartims šis susiejimo kriterijus minėtame reglamente apibrėžiamas atskirai.

27 Pagal Reglamento 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antrą įtrauką prievolės, kuria grindžiamas ieškinys, vykdymo vieta yra vieta valstybėje narėje, kurioje paslaugos buvo arba turėjo būti suteiktos pagal sutartį.

28 Būtent remiantis šiomis gairėmis reikia nustatyti, ar sutartis, kuria intelektinės nuosavybės teisės turėtojas suteikia savo kontrahentui teisę ja naudotis už atlyginimą, yra paslaugų teikimo sutartis Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antros įtraukos prasme.

29 Šiuo atžvilgiu, kaip Teisingumo Teismui pateiktose pastabose nurodė Vokietijos, Italijos ir Jungtinės Karalystės vyriausybės, paslaugų sąvoka mažų mažiausiai reiškia tai, kad jas teikianti šalis atlieka tam tikrą veiklą už atlyginimą.

30 Tačiau sutartis, kuria intelektinės nuosavybės teisės turėtojas suteikia kontrahentui teisę ja naudotis už atlyginimą, neapima tokios veiklos.

31 Suteikiamos teisės turėtojas tokia sutartimi kontrahento atžvilgiu vien įsipareigoja neprieštarauti tam, kad šis naudotų šią teisę. Kaip savo išvados 58 punkte pažymėjo generalinė advokatė, intelektinės nuosavybės teisės turėtojas neatlieka jokio veiksmo suteikdamas teisę naudoti, o vien įsipareigoja leisti kontrahentui laisvai naudotis šia teise.

32 Šiuo požiūriu nesvarbu, ar teisę suteikiančio asmens kontrahentas privalo naudoti suteiktą intelektinės nuosavybės teisę.

33 Šios analizės negali paneigti argumentai, susiję su „paslaugų“ sąvokos aiškinimu EB 50 straipsnio ar antrinės Bendrijos teisės aktų, išskyrus Reglamentą Nr. 44/2001, prasme arba su šio reglamento 5 straipsnio 1 punkto sandara ir sistema.

34 Pirma, jokiu Reglamento Nr. 44/2001 sandaros ir sistemos elementu nereikalaujama šio reglamento 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antroje įtraukoje nurodytą „paslaugų teikimo“ sąvoką aiškinti vadovaujantis Teisingumo Teismo suformuluotu požiūriu į laisvę teikti paslaugas EB 50 straipsnio prasme.

35 Šioje srityje paslaugų sąvoka prireikus aiškinama plačiai, tačiau toks pasirinkimas pagrindžiamas siekiu, kad vis dėlto kuo daugiau ekonominės veiklos rūšių, kurios nepriklauso laisvam prekių, kapitalo ar asmenų judėjimui, neliktų už EB sutarties taikymo ribų.

36 Tačiau Reglamento Nr. 44/2001 sistemoje aplinkybė, kad sutartis, kuria intelektinės nuosavybės teisės turėtojas suteikia savo kontrahentui teisę ja naudotis už atlyginimą, nepriskirtina paslaugų teikimo sutarčiai šio reglamento 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antrosios pastraipos prasme, netrukdo šiai sutarčiai taikyti šio reglamento, visų pirma kitų jame įtvirtintų teismo jurisdikcijos taisyklių.

37 Reglamente Nr. 44/2001 įtvirtintų jurisdikcijos taisyklių sandara ir sistema, atvirkščiai, reikalauja siaurai aiškinti specialiosios jurisdikcijos taisykles, įskaitant šio reglamento

5 straipsnio 1 punkte įtvirtintą taisyklę sutarčių srityje, kuriomis nukrypstama nuo bendrojo teismų jurisdikcijos principo – atsakovo nuolatinės gyvenamosios vietos principo.

38 Antra, dėl panašių priežasčių nereikėtų Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antrojoje pastraipoje nurodytos „paslaugų teikimo“ sąvokos aiškinti vadovaujantis „paslaugų“ sąvokos apibrėžimu pagal Bendrijų direktyvas PVM srityje.

39 Kaip savo išvados 71–72 punktuose pažymėjo generalinė advokatė, pastarosios sąvokos apibrėžtis PVM direktyvose yra vadinamoji negatyvioji apibrėžtis ir dėl savo pobūdžio neišvengiamai yra plati, nes „paslaugų teikimas“ jose apibrėžtas kaip bet kuris sandoris, kuris nėra prekių tiekimas. Taigi šiose direktyvose Bendrijos teritorijoje apmokestinamais sandoriais laikomos tik dvi ūkinės veiklos kategorijos, būtent – prekių tiekimas ir paslaugų teikimas.

40 Tačiau dėl Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto pažymėtina, kad jeigu sutartis nėra prekių pardavimo sutartis, teismo jurisdikcija vien dėlto nėra nustatoma remiantis tik paslaugų teikimo sutartims taikomomis taisyklėmis. Šio reglamento 5 straipsnio 1 punkto a papunktis, kaip numatyta jo 5 straipsnio 1 punkto c papunktyje, taikomas sutartims, kurios nėra nei prekių pardavimo, nei paslaugų teikimo sutartys.

41 Trečia, išvados, kad sutartis, kuria intelektinės nuosavybės teisės turėtojas suteikia savo kontrahentui teisę ja naudotis už atlyginimą, nėra paslaugų teikimo sutartis Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antros įtraukos prasme,

nepaneigia ir Europos Bendrijų Komisijos nurodytas poreikis apibrėžti 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio taikymo sritį plačiau nei to paties 5 straipsnio 1 punkto a papunkčio taikymo sritį.

42 Reikia priminti, kad iš Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto sistemos matyti, jog Bendrijos teisės aktų leidėjas nustatė skirtingas jurisdikcijos taisykles, pirma, prekių pardavimo ir paslaugų teikimo sutartims ir, antra, visoms kitoms sutarčių rūšims, kurių nereglamentuoja specialiosios šio reglamento nuostatos.

43 Tokiu būdu Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antros įtraukos taikymo srities išplėtimas reikštų, kad apeinamas Bendrijos teisės aktų leidėjo ketinimas šiuo klausimu, ir paveiktų šio 5 straipsnio 1 punkto c ir a papunkčių veiksmingumą.

44 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antra įtrauka turi būti aiškinama taip, kad sutartis, kuria intelektinės nuosavybės teisės turėtojas suteikia kontrahentui teisę ja naudotis už atlyginimą, nėra paslaugų teikimo sutartis šios nuostatos prasme.

Dėl antrojo klausimo

45 Atsižvelgiant į atsakymą į pirmąjį klausimą, nėra reikalo atsakyti į antrąjį klausimą.

Dėl trečiojo klausimo

46 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar norint pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunktį nustatyti teismą, turintį jurisdikciją nagrinėti prašymą dėl atlyginimo pagal sutartį, kuria intelektinės nuosavybės teisės turėtojas suteikia kontrahentui teisę ja naudotis, sumokėjimo, reikia ir toliau vadovautis principais, išplaukiančiais iš Teisingumo Teismo praktikos dėl Briuselio konvencijos 5 straipsnio 1 punkto.

47 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas visų pirma nori sužinoti, ar Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunktis turi būti aiškinamas taip, kad, pirma, šiame straipsnyje vartojama „prievolės“ sąvoka reiškia iš sutarties kylančią prievolę, kurios neįvykdymu grindžiamas ieškinys, ir, antra, vieta, kur ši prievolė buvo ar turi būti įvykdyta, nustatytina pagal šiai prievolei taikytiną teisę remiantis teismo, į kurį kreiptasi, kolizinėmis normomis, kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs dėl Briuselio konvencijos 5 straipsnio 1 punkto (žr. dėl Briuselio konvencijos 5 straipsnio 1 punkte įtvirtintos „prievolės“ sąvokos minėto sprendimo *De Bloos* 13 punktą; 1987 m. sausio 15 d. Sprendimo *Shenavai*, 266/85, Rink. p. I-239, 9 punktą; 1994 m. birželio 29 d. Sprendimo *Custom Made Commercial*, C-288/92, Rink. p. I-2913, 23 punktą; 1999 m. spalio 5 d. Sprendimo *Leathertex*, C-420/97, Rink. p. I-6747, 31 punktą ir 2002 m. vasario 19d. Sprendimo *Besix*, C-256/00, Rink. p. I-1699, 44 punktą; dėl šios prievolės vykdymo vietos Briuselio konvencijos 5 straipsnio 1 punkto prasme – minėto sprendimo *Industrine Tessili Italiana Como* 13 punktą; minėto sprendimo *Custom Made Commercial* 26 punktą; 1999 m. rugsėjo 28 d. Sprendimo *GIE Groupe Concorde ir kt.*, C-440/97, Rink. p. I-6307, 32 punktą; minėto sprendimo *Leathertex* 33 punktą bei minėto sprendimo *Besix* 33 ir 36 punktus).

48 Šiuo atžvilgiu reikia konstatuoti, kad Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunkčio tekstas visiškai atitinka Briuselio konvencijos 5 straipsnio 1 punkto pirmojo sakinio tekstą.

49 Daugelis Reglamento Nr. 44/2001 nuostatų yra perimtos iš Briuselio konvencijos, kurios tęstinumą siekė užtikrinti Bendrijos teisės aktų leidėjas, kaip matyti iš šio reglamento 19 konstatuojamosios dalies.

50 Nors tiesa, kad Reglamentu Nr. 44/2001 siekiama atnaujinti Briuselio konvenciją, vis dėlto jame kartu norima išlaikyti jos struktūrą bei pagrindinius principus ir užtikrinti jos tęstinumą.

51 Nesant jokios priežasties aiškinti kitaip, nuoseklumas reikalauja pripažinti tokią pat Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunkčio taikymo sritį kaip ir atitinkamos Briuselio konvencijos nuostatos, kad būtų užtikrintas vienodas Briuselio konvencijos ir Reglamento Nr. 44/2001 aiškinimas (šiuo klausimu žr. 2002 m. spalio 1 d. Sprendimo *Henkel*, C-167/00, Rink. p. I-8111, 49 punktas).

52 Kaip savo pastabose nurodė Italijos vyriausybė, tų Briuselio konvencijos nuostatų, kurios į Reglamentą Nr. 44/2001 perkeltos nepakeistos, aiškinimas šio reglamento kontekste turi išlikti toks pats ir tai juo labiau patvirtina aplinkybė, kad santykiuose tarp valstybių narių šis reglamentas pakeitė Briuselio konvenciją (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Henkel* 49 punktą, 2003 m. gegužės 8 d. Sprendimo *Gantner Electronic*, C-111/01, Rink. p. I-4207, 28 punktą).

53 Kaip savo pastabose nurodė Jungtinės Karalystės vyriausybė, toks aiškinimo tęstinumas taip pat atitinka teisinio saugumo reikalavimus, pagal kuriuos neturėtų būti keičiama ankstesnė Teisingumo Teismo praktika, kurios Bendrijos teisės aktų leidėjas neketino pakeisti.

54 Šiuo atžvilgiu, kaip savo išvados 94 ir 95 punktuose pažymėjo generalinė advokatė, tiek iš Reglamento Nr. 44/2001 rengimo dokumentų, tiek iš jo 5 straipsnio 1 punkto struktūros matyti, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas tik prekių pardavimo ir paslaugų teikimo sutarčių atveju siekė nustatyti ryšį nebe su ginčijama, o su šioms sutartims būdinga prievole ir pateikti savarankišką vykdymo vietos – kaip sąsajos su jurisdikciją sutarčių srityje turinčiu teismu kriterijaus – apibrėžimą.

55 Vadinasi, reikia manyti, kad dėl visų sutarčių, išskyrus prekių pardavimo ir paslaugų teikimo sutartis, Bendrijos teisės aktų leidėjas Reglamentu Nr. 44/2001 siekė išsaugoti Teisingumo Teismo išvestus principus taikant Briuselio konvenciją, visų pirma kiek tai susiję su prievole, į kurią reikia atsižvelgti, ir su jos vykdymo vietos nustatymu.

56 Taigi reikia pripažinti tokią pat Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunkčio taikymo sritį kaip ir Briuselio konvencijos 5 straipsnio 1 punkto.

57 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į trečiąjį klausimą reikia atsakyti, kad pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunktį, nustatant teismą, turintį jurisdikciją nagrinėti prašymą dėl atlyginimo pagal sutartį, kuria intelektinės nuosavybės teisės turėtojas suteikia kontrahentui teisę ja naudotis, sumokėjimo, reikia ir toliau vadovautis principais, išplaukiančiais iš Teisingumo Teismo praktikos dėl Briuselio konvencijos 5 straipsnio 1 punkto.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

58 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. **2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 5 straipsnio 1 punkto b papunkčio antra įtrauka turi būti aiškinama taip, kad sutartis, kuria intelektinės nuosavybės teisės turėtojas suteikia kontrahentui teisę ja naudotis už atlyginimą, nėra paslaugų teikimo sutartis šios nuostatos prasme.**

2. **Pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 punkto a papunktį, nustatant teismą, turintį jurisdikciją nagrinėti prašymą sumokėti atlyginimą, priklausantį pagal sutartį, kuria intelektinės nuosavybės teisės turėtojas suteikia kontrahentui teisę ja naudotis, reikia ir toliau vadovautis principais, išplaukiančiais iš Teisingumo Teismo praktikos dėl 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvencijos dėl jurisdikcijos ir sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo su pakeitimais, padarytais 1989 m. gegužės 26 d. Konvencija dėl Ispanijos Karalystės ir Portugalijos Respublikos prisijungimo, 5 straipsnio 1 punkto.**

Parašai.